

Dosarul nr. 3ra-591/22
2-21022976-01-3ra-07062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil

împotriva deciziei din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 12 februarie 2021, Mihail Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a invocat că a activat în funcția de procuror în diferite subdiviziuni ale organelor procuraturii, având o vechime în muncă în funcția de procuror de 21,3 ani și un stagiu total de 29,9 ani.

A susținut că la 25 februarie 2002, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, conform funcției deținute la acel moment – procuror al Secției judiciar-civile al Procuraturii Generale.

Ulterior, în baza Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la salarizarea în sectorul bugetar, pensia stabilită i-a fost recalculată în legătură cu majorarea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, la situația din 1 ianuarie 2006 și 1 ianuarie 2008, reieșind din mărimea de 80 % din salariul mediu lunar al

procurorului în Procuratura Generală, pe care a primit-o regulat până la sfârșitul anului 2011.

A reținut că actualmente, primește pensia pentru vechime în muncă de procuror, cuantumul căreia constituie din data de 4 ianuarie 2020 – 4938, 68 de lei lunar, inclusiv indexările efectuate în anii 2012-2020.

După ultima recalculare a pensiei din anul 2011, Casa Națională de Asigurări Sociale, încălcând legislația relevantă cu privire la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, în mod arbitrar, a încetat să-i mai recalculeze pensia în plată la fiecare dată de majorare a salariului procurorului în exercițiu și în cazul majorării generale a salariului procurorilor, prin ce i se lezează dreptul la pensie și, implicit, dreptul la proprietate, drept obținut în mod legal în anul 2002, odată cu stabilirea și plata pensiei pentru vechimea în muncă.

A relevat că în conformitate cu prevederile Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35 %, care s-a efectuat începând cu 1 ianuarie 2013.

A notat că potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016, salariul de funcție al procurorului în exercițiu s-a majorat, stabilindu-se în raport cu salariul judecătorului conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

A menționat că potrivit art. 5¹ alin. (3) lit. b) și art. 5² lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcția de procuror de peste 16 ani, a fost stabilit în mărime de 4,5 salarii medii pe economie.

Ulterior, prin Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, începând cu 1 decembrie 2018, de asemenea, s-a produs majorarea salariului procurorului în exercițiu. Potrivit anexei nr. 4 la această lege, care reglementează salarizarea categoriilor de salarizați din Grupul ocupațional Justiție (B) și tabelului nr. 1 privind funcțiile de demnitate publică: judecători și procurori (B1) s-a stabilit că salariul lunar al procurorului de secție în Procuratura Generală corespunde: codului funcției - B1031; denumirea funcției - procuror, cu vechimea în muncă în funcția de procuror de peste 16 ani; clasa de salarizare - 117; și coeficientul de salarizare - 11,31.

A considerat că condițiile prevăzute în legile vizate privind majorarea salariului procurorului în exercițiu de către dânsul au fost pe deplin întrunite, motive din care Casa Națională de Asigurări Sociale avea obligația legală să execute întocmai cerințele legislației respective și să-i recalculeze pensia pentru vechimea în muncă în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Însă, Casa Națională de Asigurări Sociale, contrar prevederilor legale, din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu, lipsindu-l astfel de dreptul la proprietate (la pensia în plată), drept dobândit în mod legal în luna februarie 2002.

La 6 octombrie 2020, a depus la CTAS Rîșcani o cerere, prin care a solicitat ca în cadrul reexaminării drepturilor la pensie în conformitate cu Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, să i se recalculeze pensia pentru vechimea în muncă de procuror, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și majorarea generală a salariului procurorilor.

Prin răspunsul CTAS Rîșcani nr. 13044 din 18 noiembrie 2020, i-a fost comunicat că nu există temei legal pentru recalcularea pensiei, deoarece, începând cu 1 iulie 2011, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, iar conform art. 33 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează numai în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie.

La 1 decembrie 2020, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a contestat refuzul CTAS Rîșcani, solicitând recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu, care s-a efectuat în baza Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, care a stabilit că începând cu 1 ianuarie 2013, salariul procurorilor s-a majorat cu 35 %, Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, cu modificările introduse prin Legea nr. 152 din 1 iulie 2016, prin care s-a majorat salariul procurorilor în exercițiu începând cu 1 august 2016, Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2018, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, precum și a hotărârilor Curții Constituționale relevante problematicii stabilirii, recalculării și plății pensiilor judecătorilor și procurorilor și a jurisprudenței instanțelor judecătorești privind stabilirea și recalcularea pensiei judecătorilor și procurorilor.

Astfel, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2692/20 din 18 decembrie 2020, a fost respinsă cererea prealabilă de recalculare a pensiei pentru vechimea în muncă.

A considerat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2692/20 din 18 decembrie 2020, ca fiind ilegală și neîntemeiată și pasibilă de a fi anulată.

A explicat că la examinarea cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic în cauză și nu a ținut cont de circumstanțe importante pentru soluționarea cererii depuse în strictă conformitate cu legislația relevantă privind acordarea și recalcularea pensiei.

A afirmat că conform art. 45 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, salariul procurorilor și anchetatorilor se stabilește în funcție de post, gradul de clasificare și de vechimea în muncă și corespunde salariilor judecătorilor instanțelor judecătorești de gradul de clasificare respectiv, cu o deviere în limita a 5 %. Procurorii și anchetatorii au dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele, prevăzute pentru judecători.

A evidențiat că obținând în luna februarie 2002, dreptul la pensia de procuror, deține și dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător, inclusiv și dreptul la recalcularea pensiei la majorarea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, care se aplică judecătorilor pensionați indiferent de data pensionării, drept prevăzut de art. 32 alin. (1) și art. III alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în redacția Legii nr. 1099 din 6 iulie 2002.

Ulterior, acest drept a fost reconfirmat prin Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care în art. 34 alin. (6) a stabilit că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Reglementări similare au fost stabilite și prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, care în art. 73 alin. (8) a prevăzut că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

A menționat că procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 (dânsul pensionat în anul 2002) primeau pensiile conform prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a pensiilor pentru vechime în muncă colaboratorilor organelor procuraturii, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 252 din 5 martie 1998.

Atât Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigurau reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

A relatat că Casa Națională de Asigurări Sociale, refuzându-i în recalcularea pensiei în plată, nu a luat în considerație că Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) din art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, nu este aplicabilă în cazul în speță, deoarece contravine prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), Constituției Republicii Moldova, hotărârilor Curții Constituționale relevante, legislației civile naționale și principiului securității raporturilor juridice, instituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție în materia acordării pensiilor de asigurări sociale.

Casa Națională de Asigurări Sociale la soluționarea cererii prealabile, contrar dispozițiilor constituționale și prevederilor legale relevante, conștient s-a referit la normele juridice declarate de Curtea Constituțională drept neconstituționale și care nu puteau fi aplicate în prezenta speță, ceea ce a condus la încălcarea gravă a dreptului lui la proprietate (dreptul la pensie).

A indicat că toate modificările operate ulterior în actele legislative, care reglementează modul de acordare și plată a pensiilor procurorilor au efect doar pentru persoanele (procurorii) care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp.

Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului obținut anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a), b), c), 5 lit. a), 16 alin. (1) și (3), 17 alin. (1) lit. a), 25 alin. (1) lit. b), 26 alin. (1) lit. a), 27 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, Legii nr. 3 din 25 decembrie 2016 cu privire la Procuratură, Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Hotărârilor Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, nr. 9 din 30 martie 2004 și nr. 27 din 20 decembrie 2011.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegală și anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2692/20 din 18 decembrie 2020 privind refuzul în recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, repunerea în dreptul lezat și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechimea în muncă în plată pentru anii 2013-2020, ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și ținând cont de salariul procurorului în funcția deținută la data ieșirii la pensie - procuror în Procuratura Generală, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei în plată din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu 1 ianuarie 2013 pentru toată perioada de pensionare după această dată, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să calculeze și să-i achite diferența dintre quantumul pensiei stabilit în urma recalculării acesteia în funcție de majorarea salariului procurorului în exercițiu și quantumul real al pensiei plătite în perioada anilor 2013-2020.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost recunoscută ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2692/20 din 10 decembrie 2020 și repus Mihail Sîrbu în dreptul lezat prin

refuzul neîntemeiat nr. S-2692/20 din 10 decembrie 2020, de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Mihail Sîrbu pensia pentru vechime în muncă, pentru anii 2013-2020, ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și de salariul procurorului în funcția deținută la data ieșirii la pensie-procuror în Procuratura Generală.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Mihail Sîrbu pensia pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, începând cu 5 aprilie 2013 și pe toată perioada de pensionare după această dată.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să calculeze și să achite diferența dintre cuantumul pensiei stabilit în urma recalculării acesteia în funcție de majorarea salariului procurorului în exercițiu și cuantumul real al pensiei plătite în perioada anilor 2013-2020.

În rest, pretenția privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei în plată din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu 1 ianuarie 2013 până la 5 aprilie 2013, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 22 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel motivat împotriva hotărârii din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, cu referire la prevederile art. 34 alin. (6) din Legea nr. 118 cu privire la Procuratură din 14 martie 2003 (abrogată prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008), art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură (abrogată din 1 august 2016 prin Legea nr. 3 din 25 februarie 2016), Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar (în vigoare începând cu 5 aprilie 2013), articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. 5¹ alin. (1) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013, abrogată prin Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018, în vigoare din 1 decembrie 2018 și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat, nu a efectuat recalcularea pensiei lui Mihail Sîrbu, lipsindu-l de dreptul la recalcularea pensiei, prin stabilirea mărimii acesteia cu aplicarea mecanismului general de indexare la 1 aprilie a fiecărui an.

Or, prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, invocate de către

Casa Națională de Asigurări Sociale, în decizia de refuz, nu sunt aplicabile cazului dedus judecății.

Au menționat instanțele de judecată ierarhic inferioare că Curtea Constituțională, în hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 a statuat că aplicativ la prezenta cauză (la sesizările din octombrie 2010 și iulie 2011), un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei, susținând că drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori (după 9 iunie 2011) cu drept de pensionare.

În litigiul dedus judecății, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că reclamantul Mihail Sîrbu a dobândit dreptul la pensie anterior operării modificărilor și completărilor vizate, iar o lege ulterioară, nu poate diminua conținutul unui drept dobândit anterior, în caz contrar, o eventuală respingere a pretențiilor ar încălca dreptul reclamantului de a avea un bun, în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și la o așteptare legitimă că plățile legate de pensia pentru vechimea în muncă îi vor fi plătite corect.

La 1 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 16 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, calificând-o drept ilegală și pasibilă de casare.

În opinia recurentei, Casei Naționale de Asigurări Sociale, actele judecătorești emise de instanțele de judecată ierarhic inferioare sunt nemotivate, rezultat al neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante acesteia.

A indicat că potrivit documentelor din dosarul de pensionare, începând cu 1 martie 2002, Mihail Sîrbu este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă ca procuror, calculată în proporție de 80 % față de salariul funcției de procuror, conform Legii cu privire la Procuratură.

În corespundere cu prevederile art. 34 alin. (6) din Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003, procurorii pensionați beneficiau de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Astfel, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005, începând cu 1 ianuarie 2006, pensia intimatului a fost recalculată și constituia 2 736 de lei lunar.

Conform art. 73 alin. (8) al Legii cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, aceasta fiind efectuată din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului

procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Iar potrivit art. VIII din Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) ale art. 73 din Legea cu privire la procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008, au fost abrogate.

Ca umare, începând cu 1 iulie 2011, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998.

Iar potrivit art. 46² din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 (în vigoare până la 1 ianuarie 2018), asiguratul care a atins vârsta menționată la alin. (2) și confirmă stagiul de cotizare prevăzut la alin. (3), din care cel puțin 15 ani în funcția de procuror, a avut dreptul la pensie în proporție de 75 % din suma tuturor plăților lunare asigurate ale procurorului în exercițiu în ultima funcție deținută.

Întru actualizarea mărimii pensiei, în corespundere cu art. 13 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, pensiile se indexează anual la 1 aprilie.

A evidențiat că în urma indexărilor efectuate în anii 2012-2020, cuantumul pensiei intimatului Mihail Sîrbu s-a majorat și constituie în prezent – 4 938,68 de lei lunar.

A indicat recurenta că conținutul art. 46² din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Astfel, începând cu data de 1 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998.

A mai relatat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 „Privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați”, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie.

Totodată, a menționat că conform art. 33 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, posibilitatea recalculării pensiei se efectuează doar în trei cazuri: apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, transferul la una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior poate opta pentru pensia stabilită anterior luând în considerare toate indexările și recalculările efectuate până la data transferului, circumstanțe care în speță nu au fost identificate.

La 8 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Mihail Sîrbu copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu

înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 164).

Corespondența menționată expediată în adresa lui Mihail Sîrbu a fost returnată în adresa Curții Supreme de Justiție, de către oficiul poștal, cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 165-166).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Mihail Sîrbu nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 23 februarie 2022 (f. d. 136).

Este cert și faptul că la 1 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 152-153).

Decizia motivată din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 13 mai 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 156).

Se mai constată că la 16 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 157-160).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 23 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de

drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru